Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2638

[Total No. of Pages : 4

[6458]-301

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

EP - 101 : Cognitive Psychology : Understanding

(2019 Pattern) (Semester - I) (CBCS) (12601)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *All questions carry equal marks.*
3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Explain the methods of Cognitive Psychology in details.

b) Write in detail about History of Cognitive Psychology.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) What is Perception? Discuss the theories of Perception.

b) What is Attention? Explain the theories of attention.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Define Learning. Explain Hull's and Bandur's learning theory.

b) Discuss in detail the memory improvement techniques.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) What is Creativity? Discuss the recent trends in Creativity.

b) What Decision Making? Explain in detail the recent trends in Decision Making.

Q5) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Write in detail about Nature and Scope of Cognitive Psychology.

b) What is memory? Discuss the various memory models in detail.

Total No. of Questions : 5]

PD-2638

[6458]-301
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
EP - 101 : Cognitive Psychology : Understanding
(2019 Pattern) (Semester - I) (CBCS) (12601)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत*
3) *उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहवी.*

प्रश्न 1) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) बोधनिक मानसशास्त्र अभ्यासाच्या विविध शास्त्रीय पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) बोधनिक मानसशास्त्राच्या इतिहास बाबत सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) संवेदन म्हणजे काय? संवेदन विषयक विविध संबंधानांवर चर्चा करा.

ब) अवधान म्हणजे काय? अवधान विषयक विविध सिद्धांतांवर चर्चा करा.

प्रश्न 3) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) अध्ययन ची व्याख्या लिहा. हल आणि बांडूरा यांनी मांडलेल्या अध्ययन विषय सिद्धांतांना स्पष्ट करा.

ब) स्मृती सुधार तंत्रांविषयी सविस्तर लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) सर्जनशीलता म्हणजे काय? सर्जनशीलता विषयी आध्ययावत विचारांवर चर्चा करा.

ब) निर्णय घेणे म्हणजे काय? निर्णय घेणे प्रक्रियेच्या विविध अवस्थांवर सविस्तर लिहा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) बोधनिक मानसशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) स्मृती म्हणजे काय? स्मृती विषयक विविध प्रारूपांवर सविस्तर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2639

[Total No. of Pages : 4

[6458]-302

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

Psychometrics : The Science of Psychological Assessment

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12602)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is measurement model? Explain various measurement models in detail.

b) What is Psychometrics? Discuss in detail various types of scores.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Explain the relation between item response theory & classical test theory with suitable example.

b) What is item analysis? Elaborate item analysis with reference to knowledge based test and person based test.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is reliability? Explain the types of reliability in detail.

b) What is validity? Explain the types validity in detail.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Define Test Bias. Explain the intrinsic & extrinsic test bias with suitable examples.

b) What is Item Bias? Elaborate item functioning & item offensiveness with suitable examples.

Q5) **Answer short notes on any Two of the following in 250 words.** **[10]**

a) Ethical issues in psychological testing

b) Item characteristics curve

c) Factor analysis

d) Computerization in psychological testing

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PD-2639

[[6458]-302
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
Psychometrics : The Science of Psychological Assessment
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12602)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मापन प्रारूप काय आहे? विविध मापन प्रारूपे सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) मनोमितीय म्हणजे काय? प्राप्तांकांचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) विधान प्रतिसाद सिद्धांत आणि अभिजात चाचणी सिद्धांत यांतील संबंध योग्य उदाहरणाव्द्रारे स्पष्ट करा.

ब) विधान विश्लेषण काय आहे? ज्ञान आधारित आणि व्यक्ती आधारित चाचणीच्या संदर्भाने विधान विश्लेषण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) विश्वसनीयता काय आहे? विश्वसनीयतेचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) यथार्थता काय आहे? यथार्थतेचे विविध प्रकारे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) चाचणी पूर्वग्रह काय आहे? अंतरिक आणि बाहयचाचणी पूर्वग्रह योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

ब) विधान पूर्वग्रह काय आहे? विधान कार्यात्मकता आणि विधान आक्षेपार्हता योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) **पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टिपा लिहा.** **[10]**

अ) **मानसशास्त्रीय चाचण्यांमधील नैतिक बाबी**

ब) **विधान वैशिष्ट्ये वक्र**

क) **घटक विश्लेषण**

ड) **मानसशास्त्रीय चाचण्यांमधील संगणकीकरण**

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2640

[Total No. of Pages : 4

[6458]-303

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

EP - 103 : Research Methodology - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (12603)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carries equal marks.***
3) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) **Answer the following in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) Differentiate qualitative & quantitative research in details.

b) Describe ethical problems and principles in research.

Q2) **Answer the following in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) Explain measures of central tendency with suitable examples.

b) Define correlation. Write in detail about different types of correlation.

Q3) **Answer the following in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) What is hypothesis? Discuss about various types of hypotheses.

b) Define sampling design. Discuss the characteristics of sampling designs.

Q4) **Answer the following in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) What is experimental design? Explain types of experimental design.

b) What is quasi experimental design? Describe types quasi-experimental design.

Q5) **Write short notes on the ANY TWO of the following.** **[10]**

a) Research Problem

b) Qualitative Data

c) Sample

d) ANCOVA

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PD-2640

[6458]-303
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
EP - 103 : Research Methodology - I
(2019 Pattern) (Semester - I) (12603)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) सर्व प्रश्नाना समान गुण आहेत.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधनातील भेद स्पष्ट करा.

ब) संशोधनातील नैतिक समस्या आणि तत्वे यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) केंद्रिय प्रवृत्तीची मापके योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

ब) सहसंबंधाची व्याख्या द्या. सहसंबंधाच्या विविध प्रकारं विषयी सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) अभ्युपगम म्हणजे काय? अभ्युपगमांच्या विविध प्रकारांबाबत चर्चा करा.

ब) नमुनाचयन आराखड्याची व्याख्या द्या. नमुनाचयन आराखड्याचे गुणधर्म यावर चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) प्रायोगिक आराखडा म्हणजे काय ते सांगून त्याचे संशोधनातील महत्व स्पष्ट करा. तसेच त्याचे प्रकार लिहा.

ब) प्रयोगसदृष्य आरखडा म्हणजे काय? प्रयोगसदृष्य आराखड्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा :** **[10]**

अ) संशोधन समस्या

ब) गुणात्मक प्रदत्त

क) नमुना

ड) एनोव्हा (ANCOVA)

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2641

[Total No. of Pages : 4

[6458]-304

M.A.

PSYCHOLOGY

EP - 201 : Cognitive Psychology : Advances and Application

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II) (22601)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Define Metacognition. Write in detail on metacognition.

b) Explain in detail an 'Brain Assessment Tools'.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Write in detail about the relationship of 'Thought and Language'.

b) Write in detail about cognitive phenomenon involved in speaking and writing.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Discuss the studies of 'Brain and behaviour problem in detail.

b) Discuss the stages of cognitive development in detail.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Write in detail on Applications of cognitive psychology in developing cognitive interview and lie detector.

b) Explain the applications of cognitive psychology in computer science.

Q5) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Write in detail about Neuropsychology.

b) Explain the applications of cognitive psychology in psychotherapies.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

PD-2641

[6458]-304
M.A.
PSYCHOLOGY
EP - 201 : Cognitive Psychology : Advances and Application
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II) (22601)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मेटा-बोधन ची व्याख्या लिहा. मेटा-बोधन विषयी सविस्तर लिहा.

ब) मेंदू परिक्षण साधनांविषयी सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) विचार आणि भाषा यांच्या संबंधाविषयी सविस्तर लिहा.

ब) लेखन आणि बोलणे विषयी बोधनिक घटितांवर चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मेंदू आणि वर्तन समस्या यावरील अभ्यासांवर सविस्तर चर्चा करा.

ब) बोधनिक विकासाच्या अवस्थांवर सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर** 500 **शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) **बोधनिक मुलाखत आणि मित्थ्या शोध यंत्र यांच्या विकसनात बोधनिक मानसशास्त्राचे उपयोजन स्पष्ट करा.**

ब) **संगणक शास्त्र विषयात बोधनिक मानसशास्त्राचे उपयोजन स्पष्ट करा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर** 500 **शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) **चेतामानसशास्त्र विषयी सविस्तर लिहा.**

ब) **मानसोपचारात बोधनिक मानसशास्त्राचे उपयोजन विषयी सविस्तर लिहा.**

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2642

[Total No. of Pages : 4

[6458]-305

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

EP - 202 : Psychometrics : Applications

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II) (22602)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Discuss in detail Standard Progressive Matrices and State its applications in educational guidance.

b) Explain in detail the various subtests of Wechsler Scale for Children (WISC) and State applications of WISC in educational guidance.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Describe Family Environment Scale with its application in counselling and guidance.

b) Describe Tennessee self-concept scale with its applications in counselling and guidance.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Describe in detail Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) and its applications.

b) Describe Rorchach Inkblot Test with its clinical application.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Explain the Minnesota Satisfaction Questionnaire and state its applications in Organizational Setting.

b) Describe the Emotional Quotient (EQ) test and state its applications in Organizational Setting.

Q5) Answer short notes on any two of the following in 250 words. **[10]**

a) Social Intelligence Scale

b) Administrative Indexes in the Strong Interest Inventory.

c) Any five Personality Factors from Sixteen personality factor (16 PF) Questionnaire.

d) Interpersonal Trust Scale.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

PD-2642

[6458]-305
M.A. (Part - I)
PSYCHOLOGY
EP - 202 : Psychometrics : Applications
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II) (22602)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) प्रमाण वर्धमान चाचणी बद्दल सखोल चर्चा करा आणि त्याचे शैक्षणिक मार्गदर्शनामधील उपयोजन सांगा.

ब) वेश्लरची बालकांची बुद्धीमत्ता सारणीतील उपचाचण्या तपशीलवार विशद करा आणि त्याचे शैक्षणिक मार्गदर्शनामधील उपयोजन सांगा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) कौटुंबिक वातावरण सारणीचे वर्णन करा व तिचे समुपदेशन व मार्गदर्शनामधील उपयोजन सांगा.

ब) टेनेसी स्व–संकल्पना सारणीचे वर्णन करा व तिचे समुपदेशन व मार्गदर्शनामधील उपयोजन सांगा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मायर्स ब्रिग्स् प्रकार निर्देशक त्याच्या उपयोजनासहित वर्णन करा.

ब) रोर्शाची शाईच्या डागांची चाचणी तिच्या चिकित्सालयीन उपयोजनासह स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) **मिन्नेसोटा समाधान प्रश्नावलीचे वर्णन करा व तिचे संघटनात्मक वातावरणातील उपयोजन सांगा.**

ब) **भावनिक गुणांक सारणीचे वर्णन करा व तिचे संघटनात्मक वातावरणातील उपयोजन सांगा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा.** **[10]**

अ) **सामाजिक बुद्धीमत्ता सारणी**

ब) **स्ट्राँगच्या अभिरूची शोधिकेतील प्रशासकीय निर्देशांक**

क) **'सोळा व्यक्तिमत्त्वाचे घटक' या प्रश्नावलीतील कोणतेही पाच व्यक्तिमत्त्व घटक**

ड) **परस्पर विश्वास सारणी**

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2643

[Total No. of Pages : 4

[6458]-306

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

EP - 203 : Research Methodology - II

(2019 Pattern) (Semester - II) (22603)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carries equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer the following in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) Discuss about various methods of qualitative research.

b) Define qualitative research? Discuss in detail the scope of qualitative research.

Q2) **Answer the following words in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) Enumerate various methods of data collection in qualitative research.

b) What is the necessity of defining a research question? Explain.

Q3) **Answer the following words in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) Explain analysis of the qualitative data in detail.

b) Explain concept of theoretical saturation and theoretical sampling.

P.T.O.

Q4) **Answer the following words in 300 words each. (Any one)** **[10]**

a) Explain structural equation modeling.

b) Interpret the multiple regressions with suitable examples.

Q5) **Write short notes on the ANY TWO of the following. (150 words)** **[10]**

a) Qualitative enquiry

b) Interview

c) Research reflexivity

d) MANOVA

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

PD-2643

[6458]-306

M.A. (Part - I)

PSYCHOLOGY

EP - 203 : Research Methodology - II

(2019 Pattern) (Semester - II) (22603)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नाना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा.** **[10]**

अ) गुणात्मक संशोधनाच्या विविध पद्धतींवर चर्चा करा.

ब) गुणात्मक संशोधनाची व्याख्या द्या. गुणात्मक संशोधनाच्या व्याप्तीवर चर्चा करा.

प्रश्न 2) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा.** **[10]**

अ) गुणात्मक संशोधनातील प्रदत्त संकलनाच्या विविध पद्धतीचे वर्णन करा.

ब) संशोधन समस्या व्याख्यांकीत करण्याची काय आवश्यकता आहे? स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा.** **[10]**

अ) गुणात्मक प्रदत्तविश्लेषणाची पद्धत सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) सैद्धंतीक संपृक्ती आणि सैंद्धतीक नमुनाचयन या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा.** **[10]**

अ) रचनात्मक समीकरण प्रारूप स्पष्ट करा.

ब) योग्य उदाहरणाद्वारे बहुविध समाश्रयनाचे अर्थ विवरण करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा. (150 शब्द)** **[10]**

अ) गुणात्मक चौकशी

ब) मुलाखत

क) संशोधन प्रतिक्षेप

ड) मॅनोव्हा (MANOVA)

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2644

[Total No. of Pages : 4

[6458]-311

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

Counselling Process and Skills

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32601)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Define Counselling. Explain the goal setting process in counselling.

b) What is Mental Health? Explain mental health care movement in India.

Q2) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Elaborate techniques used in in-depth exploration in counselling.

b) Discuss the core conditions of counselling with examples.

Q3) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Explain various relaxation techniques in counselling.

b) Elaborate 'Termination' stage of counselling in detail.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following in about 500 words : **[10]**

a) Discuss and critically evaluate Roger's model of counselling skills.

b) Explain the similarities and differences of coaching and counselling.

Q5) Answer short notes on any two of the following in 250 words. **[10]**

a) Role of Counsellors

b) Self-surrender

c) Inter viewing skills

d) Self-monitoring skills

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

PD-2644

[6458]-311
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
Counselling Process and Skills
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32601)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) समुपदेशनाची व्याख्या द्या. समुपदेशनाची ध्येय निश्चिती प्रक्रिया स्पष्ट करा.

ब) मानसिक आरोग्य म्हणजे काय? भारतातील मानसिक आरोग्य सेवा चळवळ स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) समुपदेशनातील सखोल शोधनात वापरली जाणारी तंत्रे विशद करा.

ब) समुपदेशनातील मुख्य अटींची उदाहरणासह चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) समुपदशनातील वेगवेगळे शिथीलीकरन तंत्रे स्पष्ट करा.

ब) समुपदेशनातील ‘समाप्ती’ अवस्था स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) **समुपदेशन कौशल्याच्या रॉजर्स यांच्या प्रारूपाचे टीकात्मक मूल्यांकन करा.**

ब) **प्रशिक्षा (कोचिंग) आणि मार्गदर्शन (मेंटॉरिंग) मधील समानता आणि फरक स्पष्ट करा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा.** **[10]**

अ) **समुपदेशकाची भूमिका**

ब) **आत्म – समर्पण**

क) **मुलाखातीचे कौशल्ये**

ड) **स्व–नियमन कौशल्ये**

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2645

[Total No. of Pages : 4

[6458]-312

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

Clinical Psychology : Psychopathology - I

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32602)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) Define mental disorder? Write in detail on mental disorder.

b) Discuss in detail on Diagnosis of Psychological Disorders according to ICD-11.

Q2) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) What is Obsessive-compulsive? Write in detail on Obsessive-compulsive related disorders.

b) Write in detail on DSM-5.

Q3) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) What is Suicide? Discuss in detail on types of Suicide.

b) What is Depressive Disorder? Discuss in detail on causes of depressive disorder.

P.T.O.

Q4) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) What is Obesity? Discuss in detail on risk of Obesity.

b) What is Alcohol related disorder? Write in detail on, Drug abuse-Treatment.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 100 words. [10]**

a) Bulimia Nervosa

b) Suicide

c) Anxiety

d) Abnormality

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 5]

PD-2645

[6458]-312
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
Clinical Psychology : Psychopathology - I
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32602)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) मनोविकृती म्हणजे काय? मनोविकृतीवर सविस्तर लिहा.

ब) ICD-11 यानुसार मनोविकृतीचे निदान यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) विचार – कृती अनिवार्यता म्हणजे काय? विचार – कृती अनिवार्यता संबंधित विकृती यावर चर्चा करा.

ब) DSM-5 यानुसार मनोविकृतीचे निदान यावर चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) आत्महत्या म्हणजे काय? आत्महत्येचे प्रकार यावर सविस्तर चर्चा करा.

ब) नैराश्य/अवसाद म्हणजे काय? नैराश्य/अवसादाच्या कारणांवर सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या.** **[10]**

अ) **लठठपणा म्हणजे काय? लठठपणाचे धोके यावर चर्चा करा.**

ब) **मद्यपान संबंधित विकृती म्हणजे काय? अमली पदार्थ सेवन यावरील उपचार याविषयी सविस्तर लिहा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर 100 शब्दांत टिपा लिहा.** **[10]**

अ) **खादाडपणा / अति खाणे**

ब) **आत्महत्या**

क) **चिंता**

ड) **आपसमान्यता**

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2646

[Total No. of Pages : 4

[6458]-313

M.A. (Part - II) (Psychology)

CLINICAL PSYCHOLOGY

Psychodiagnostics (Paper - 3)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32603)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 200 words : [10]

a) Define Psychodiagnostics and Explain principles and techniques of assessment.

b) Define Psychodiagnostics and Explain the data gathering, clinical judgment and data synthesis.

Q2) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) Discuss psychodiagnostics procedure involved in educational setting.

b) Discuss application of beck depression inventory in psychodiagnostics.

Q3) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) Discuss mini mental status examination in detail.

b) Discuss Structured Interview for personality disorder.

Q4) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) Explain the procedure of synthesis of information from different sources.

b) Describe in detail the prognosis and risk.

P.T.O.

***Q5*) Answer short notes on any two of the following in 100 words : [10]**

a) Explaining assessment results

b) Family environment scale

c) Bender visual motor gestalt test

d) Psychophysiological assessment

Total No. of Questions : 5]

PD-2646

[6458]-313

M.A. (Part - II) (Psychology)

CLINICAL PSYCHOLOGY

Psychodiagnostics (Paper - 3)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32603)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांचे समान गुण आहेत.

3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) **खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. [10]**

अ) मनोनिदानाची व्याख्या द्या आणि त्याच्या मूल्यमापन तंत्रे व तत्वाची चर्चा करा.

ब) मनोनिदानाची व्याख्या द्या आणि प्रदत्त संकलन, चिकित्सालयीन निर्णय आणि प्रदत्त पृथक्करण विषद् करा.

प्रश्न 2) **खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. [10]**

अ) मनोनिदानाची शैक्षणिक क्षेत्रातील प्रक्रिया स्पष्ट करा.

ब) मनोनिदान प्रक्रियेमध्ये बुद्धिमत्ता चाचण्यांचे महत्त्व यावर चर्चा करा.

प्रश्न 3) **खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. [10]**

अ) छोटे मानसिक स्थिती परीक्षण यावर विस्तृत चर्चा करा.

ब) व्यक्तिमत्व विकृती साठीची सुरचीत चिकित्सालीन मुलाखत यावर चर्चा करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. [10]**

अ) मनोनिदान प्रक्रियेतील विविध स्त्रोताकडून आलेल्या माहितीचे जुळवा जुळव याची चर्चा करा.

ब) मनोनिदान प्रक्रियेतील सुधारसंभाव आणि संभाव्य धोके विस्तृत चर्चा करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर 100 शब्दांत टिपा लिहा. :** **[10]**

अ) **मूल्य मापणाचे निकल समजाऊन सांगणे**

ब) **कौटुंबिक वातावरण चाचणी**

क) **बेंडर याची दृश्य अवकशीय गेस्टल्ट चाचणी**

ड) **मनो शारीरिक मूल्य मापन**

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2647

[Total No. of Pages : 4

[6458]-314

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

Industrial Psychology

EP - 320 : Personnel Psychology

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32606)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any one of the following in about 500 words **[10]**

a) Define Staffing. Explain different screening methods.

b) What is Job evaluation? Discuss various Factors that affect Job evaluation.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words** **[10]**

a) Evaluate competency framework formation.

b) Explain writing & assessing competencies.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words** **[10]**

a) Discuss Designing training programs.

b) Evaluate various learning enhancement techniques.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words** **[10]**

a) What is performance appraisal? Describe How to manage maximum performance with suitable examples.

b) Discuss various factors that affect evaluation of performance.

P.T.O.

***Q5*) Answer short notes on any two of the following in 250 words** **[10]**

a) Job Analysis

b) Competency mapping

c) Employee Training

d) Proactive career management.

Total No. of Questions : 5]

PD-2647

[6458]-314
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
Industrial Psychology
EP - 320 : Personnel Psychology
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32606)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*
3) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहवी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) 'स्टाफिंग' ची व्याख्या लिहा. याच्या विविध निवड पद्धती स्पष्ट करा.

ब) कार्य मुल्यांकन म्हणजे काय? यावर परिणाम करणाऱ्या घटकांवर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) सक्षमता रचनेच्या मांडणीचे मुल्यांकन करा.

ब) सक्षमताचे लेखन व मुल्यांकन स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) 'प्रशिक्षण कार्यक्रम रचना' वर चर्चा करा.

ब) विविध शिक्षण वर्धन तंत्राचे मूल्यांकन करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) निर्वतन निर्धारण म्हणजे काय? योग्य उदाहरणासह, कमाल कार्यप्रदर्शन कसे व्यवस्थापित करावे याचे वर्णन करा.

ब) कामगिरीच्या मुल्यमापनावर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांवर चर्चा करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा. **[10]**

अ) कार्य विश्लेषण

ब) सक्षमता आलेखीकरण

क) कर्मचारी प्रशिक्षण

ड) सक्रिय करियर व्यवस्थापन

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2648

[Total No. of Pages : 4

[6458]-315

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

INDUSTRIAL PSYCHOLOGY

EP - 321 : Organizational Behaviour (OB)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32607)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Discuss globalization as challenge of OB.

b) What is organizational culture & discuss its importance.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Discuss Maslow's theory of needs.

b) Elaborate Hackman & Oldham's Job characteristic model.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Discuss the concept of empowerment & participation.

b) Discuss behavioural approach to leadership style.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is communication? Discuss its types.

b) What is organizational stress? Discuss sources.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 250 words. [10]**

a) OCTAPACE

b) Job enrichment

c) Conflict

d) Self & super leadership

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PD-2648

[6458]-315
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
INDUSTRIAL PSYCHOLOGY
EP - 321 : Organizational Behaviour (OB)
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32607)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*
3) *उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) ओबी. चे आव्हान म्हणून जागतिकी करणावर चर्चा करा.

ब) संघटनात्मक संस्कृती म्हणजे काय आणि त्याचे महत्व सांगा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मॅस्लोच्या गरजांच्या सिद्धांताची चर्चा करा.

ब) हॅकमन आणि ओल्डहॅमच्या जॉब वैशिष्ट्यांचे प्रारुप विस्तृत करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) सक्षमीकरण आणि सहभाग या संकल्पनेची चर्चा करा.

ब) नेतृत्व शैलीच्या वर्तणुकीच्या दृष्टिकोनावर चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संप्रेषण म्हणजे काय? संप्रेषणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) संस्थेतील तणाव म्हणजे काय? संस्थेतील तणावाच्या स्त्रोतांवर चर्चा करा.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा.** **[10]**

अ) OCTAPACE

ब) **नोकरी संपन्नता**

क) **संघर्ष** (Conflict)

ड) **सेल्फ आणि सुपर नेतृत्व**

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2649

[Total No. of Pages : 4

[6458]-316

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

EP : AREAS OF COUNSELLING

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42601)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is ADHD? Describe counselling for ADHD in detail.

b) What is school counselling? Elaborate the role and responsibilities of school counsellor.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is workplace counselling? Describe work place counselling in India.

b) What is occupational stress? Describe theoretical models of stress.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is grief? Explain grief counselling and therapies used.

b) What is PTSD? Explain counselling for PTSD.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) What is relationship counselling? Explain couple counselling in detail.

b) What are modern trends in counselling? Explain in detail.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 250 words :** **[10]**

a) Problems of women at workplace

b) Carees counsellor

c) Death and dying

d) Counselling in social injustice

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2649

[6458]-316
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
EP : AREAS OF COUNSELLING
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42601)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) ए.डी.एच.डी. म्हणजे काय? ए.डी.एच.डी. साठी च्या समुपदेशनाचे सविस्तर वर्णन करा.

ब) शालेय समुदेशन म्हणजे काय? शालेय समुपदेशकाची भूमिका व जवाबदाऱ्या विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) कामाच्या ठिकानीचे समुपदेशन म्हणजे काय? भारतातील कामाच्या ठिकानीचे वर्णन करा.

ब) कामाच्या ठिकाणी असणाऱ्या ताणाची व्याख्या करा. कामाच्या ठिकाणीचे ताणाचे सिद्धांतिक प्रारूपांचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) दुःख म्हणजे काय? दुःखाचे समुपदेशन व वापरल्या जाणाऱ्या थेरपी स्पष्ट करा.

ब) पी.टी.एस.डी. म्हणजे काय? पी.टी.एस.डी. चे समुपदेशन स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संबंध समुपदेशन म्हणजे काय? जोडप्याचे समुपदेशन सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) समुपदेशनातील आधुनिक प्रवाह काय आहेत? ते सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टीपा लिहा. **[10]**

अ) कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या समस्या

ब) करिअर समुपदेशक

क) मरण आणि मरणे

ड) सामाजिक अन्यायात समुपदेशन

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2650

[Total No. of Pages : 4

[6458]-317

M.A. (Part - II) (Psychology)

CLINICAL PSYCHOLOGY

Psychopathology - II (Paper - II)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42602)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) What are Personality Disorders? Explain the Characteristics of emotional and erratic behaviors.

b) Explain the anxious or fearful behaviours in detail.

Q2) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) What is Paraphilia? Explain the symptoms and treatment of Paraphilia.

b) Explain the DSM-5 criteria for different sexual dysfunctions in detail.

Q3) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) Explain the DSM-5 criteria for schizophrenia in detail.

b) Explain the Positive and negative symptoms of schizophrenia.

Q4) **Answer any one of the following in about 200 words : [10]**

a) Explain the DSM-5 criteria for major Neurocognitive disorders in detail.

b) What is sleep-wake disorder? Explain the DSM-5 criteria for sleep-wake disorder in detail.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 100 words :** **[10]**

a) LD

b) Psychotic disorders

c) Schizophrenia

d) Cluster-A

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2650

[6458]-317
M.A. (Part - II) (Psychology)
CLINICAL PSYCHOLOGY
Psychopathology - II (Paper - II)
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42602)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) व्यक्तिमत्व विकृती म्हणजे काय? भावनिक आणि अनियमित वर्तनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) चिंताग्रस्त किंवा भीतीदायक वर्तन सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) पॅराफिलिया म्हणजे काय? पॅराफिलियाची लक्षणे आणि उपचार स्पष्ट करा.

ब) विविध लैंगिक विकारांसाठी DSM-5 निकष सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) छिन्नमनस्कतासाठी DSM-5 निकष सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) छिन्नमनस्कताची सकारात्मक आणि नकारात्मक लक्षणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) प्रमुख न्यूरोकॉग्निटिव्ह विकारांसाठी DSM-5 निकष सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) निद्रा-भ्रमण विकृती म्हणजे काय? निद्रा-भ्रमण विकृतीसाठी DSM-5 निकष सविस्तर स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर** 100 **शब्दांत टीपा लिहा.** **[10]**

अ) **एलडी** (LD)

ब) **मानसिक विकार**

क) **छिन्नमनस्कता**

ड) **समूह–ए** (Cluster-A)

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2651

[Total No. of Pages : 4

[6458]-318

M.A. (Part - II) (Psychology)

CLINICAL PSYCHOLOGY

Psychotherapies (Paper - III)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42603)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) What is Psychotherapy? Explain the Basic Psychotherapeutic Skills.

b) Explain in detail Classical Psychoanalytic Therapies.

Q2) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) Define behaviour therapy? Explain the various forms of behaviour therapy.

b) Explain in detail the procedure and application of Assertiveness Training

Q3) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) Explain in details Rational Emotive Behavior Therapy (REBT).

b) Explain in details the Roger's client centered therapy.

Q4) **Answer any one of the following in about 200 words :** **[10]**

a) Explain the Recent trends in Psychotherapies.

b) Describe in detail the Eastern Therapies.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 100 words :** **[10]**

a) Music & Dance Therapy

b) Empty Chair Technique

c) Psychodrama

d) Ego states

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

PD-2651

[6458]-318

M.A. (Part - II) (Psychology)

CLINICAL PSYCHOLOGY

Psychotherapies (Paper - III)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42603)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*
3) *उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.*
4) *संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) मानसोपचार म्हणजे काय? मूलभूत मानसोपचार कौशल्ये स्पष्ट करा.

ब) शास्त्रीय मनोविश्लेषणात्मक उपचारांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) वर्तनोपचाराची व्याख्या द्या. वर्तनोपचाराच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

ब) ठाम प्रतिपादन प्रशिक्षणाची प्रक्रिया आणि उपयोजन तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) तर्कसंगत भावनिक उपचार पद्धती (REBT) तपशीलवार स्पष्ट करा.

ब) रॉजर यांची सल्लार्थी केंद्रित उपचार पद्धती तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सुमारे 200 शब्दांमध्ये उत्तर द्या. **[10]**

अ) मानसोपचारातील नवप्रवाह स्पष्ट करा.

ब) ईस्टर्न उपचार पद्धतींचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर 100 शब्दांत टीप लिहा. **[10]**

अ) संगीत आणि नृत्य उपचार पद्धती

ब) रिक्त खुर्ची तंत्र

क) मनोनाट्य

ड) अहंम अवस्था

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

PD-2652

[6458]-319

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY

Industrial Psychology

EP - 420 : Human Resource Management

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42606)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[10]**

a) Define Human Resource Management (HRM). Describe context of HRM in brief.

b) Distinguish between Domestic HRM and International HRM.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[10]**

a) Write two benefits of off the job training method. Describe four off-the job training methods.

b) Define training need assessment. Elaborate methods of training need assessment.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[10]**

a) Define attitude. Explain difference between employee engagement and job involvement.

b) Elaborate Human Resource Information System (HRIS) process and its evaluation.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words.** **[10]**

a) What is industrial dispute? Elaborate grievance procedure as preventative measures of resolving dispute.

b) Explain linkage between HR strategy and HR score card.

Q5) **Answer short notes on any two of the following in 250 words.** **[10]**

a) Practices of HR audit

b) Career planning

c) Knowledge management

d) Trade union

Total No. of Questions : 5]

PD-2652

[6458]-319
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY
Industrial Psychology
EP - 420 : Human Resource Management
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42606)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना:
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*
3) *उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहवी.*

प्रश्न 1) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [10]**

अ) मानव संसाधन व्यावस्थापन व्याख्या लिहा. एच आर एम चा संदर्भा चे (Context of HRM) वर्णन थोडक्यात करा.

ब) स्थानिक HRM व आंतराष्ट्रीय HRM यांतील फरक स्पष्ट कर.

प्रश्न 2) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [10]**

अ) कार्यस्थळा बाहेरील प्रशिक्षण पदधतीचे दोन फायदे लिहा. चार कार्य स्थळा बाहेरील प्रशिक्षण पद्धतीचे वर्णन करा.

ब) प्रशिक्षण गरजेचे मूल्यांकन व्याख्या दया. प्रशिक्षण गरजेचे मूल्यांकन पद्धतीचे स्पष्टीकरण करा.

प्रश्न 3) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [10]**

अ) 'अभिवृत्ती ची व्याख्या लिहा'. कर्मचारी प्रतिबध्दता व कार्य सहभाग यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) मानव संसाधन व्यवस्थापन माहिती संस्था प्रक्रिया स्पष्ट करा व त्याचे परीक्षण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.** **[10]**

अ) **औद्योगिक विवाद म्हणजे काय? तक्रार प्रक्रिया प्रतिबंधात्मक उपाय / तंत्र जे विवाद निवारणा करिता वापरतांत ते स्पष्ट करा.**

ब) **एच आर धारणा** (Strategy) **व एच आर गुणांक पत्रक** (HR score card) **यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टिपा लिहा.** **[10]**

अ) **एच आर लेखापरीक्षा पद्धती**

ब) **करिअर नियोजन**

स) **ज्ञान व्यवस्थापन**

द) **कामगार / कर्मचारी संघटना**

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2653

[Total No. of Pages : 4

[6458]-320

M.A. (Part - II)

PSYCHOLOGY - INDUSTRIAL PSYCHOLOGY

EP - 421 : Organizational Development (OD)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42607)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***

2) ***All questions carry equal marks.***

3) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Discuss organizational change & Resistance to change.

b) Discuss the values and beliefs of OD.

Q2) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Elaborate the six box model of diagnosis.

b) Discuss nature & classifications of OD Interventions.

Q3) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Discuss types of teams and characteristics of effective team.

b) Describe self managed teams & quality circles.

Q4) **Answer any one of the following in about 500 words :** **[10]**

a) Explain grid organizational development as an OD intervention.

b) Discuss search conference & future search conference.

P.T.O.

Q5) **Answer short notes on any Two of the following in 250 words: [10]**

a) Role focused OD

b) System theory

c) Lewin's three - step model

d) Confrontation meeting.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

PD-2653

[6458]-320
M.A. (Part - II)
PSYCHOLOGY - INDUSTRIAL PSYCHOLOGY
EP - 421 : Organizational Development (OD)
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - IV) (42607)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संघटनात्मक बदल आणि बदलाचा प्रतिकार यावर चर्चा करा.

ब) संघटना विकासाची मूल्ये आणि धारणा यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) निदानाच्या six box प्रारुपावर विशद करा.

ब) संघटना विकास आंतरनिरसनाचे स्वरूप आणि वर्गीकरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संघाचे विविध प्रकार आणि प्रभावी संघाची वैशिष्ट्ये यांची सविस्तर चर्चा करा.

ब) स्वयं – व्यवस्थापित समूह आणि गुणवत्ता मंडळे यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संघटना विकास आंतरनिरसन म्हणून 'संघटना विकास जाछी' चे वर्णन करा.

ब) शोध परिषद आणि भविष्यातील शोध परिषद यावर चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांवर प्रत्येकी 250 शब्दांत टिपा लिहा. **[10]**

अ) भूमिका केंद्रित संघटना विकास आंतरनिरसन

ब) संघटना विकासाचा समष्टी – सिद्धांत

क) लेविनचे तीन – चरणांचे प्रारुप

ड) संघर्ष बैठक

♦ ♦ ♦